

Openbiblio : programari lliure d'automatització de biblioteques

Patricia Russo Gallo

Grup de Treball de Programari Lliure per als Professionals de la Informació

(COBDC, <http://www.soft-libre.net>)

prusso@uoc.edu

Resum

Es descriuen les principals característiques del programa Openbiblio de gestió de biblioteques. Es tracta d'un programari lliure per la gestió de petites biblioteques o centres de documentació. Es descriuen els diferents mòduls (préstec, catalogació, administració) i sobre tot es defineixen els detalls de la configuració del sistema per a un bon ús i funcionament. Amb aquesta ressenya s'intenta donar algunes indicacions a l'ús del programa, sense arribar a ser un manual.

Introducció

Openbiblio és un sistema integrat de gestió de biblioteques via web. Conté els mòduls bàsics de catalogació, préstec, generació d'informes i administració, en tot moment el sistema ofereix ajuda contextualitzada per cada mòdul a més d'una ajuda general disponible al peu de la plana.

Aquest programa està pensat per petites biblioteques com les escolars.

Openbiblio

Data d'avui: 10.09.2007

Horari de la Biblioteca: M-F 8am-9pm, Sa noon-5pm, Su 1-5pm

Tlf. biblioteca: 111-222-3333

Pàgina inicial

Circulació

Catalogació

Administrador

Informes

Sortida

» Inici

[Llicència](#)

[Ajuda](#)

EN: Benvingut a l'OpenBiblio

Utilitza les pestanyes de navegació de l' inici de cada pàgina per accedir a les zones d'administració.

Pestanya	Descripció
 <div>Circulació</div>	Utilitza aquesta pestanya per administrar els teus registres com a membre. <ul style="list-style-type: none">• Membre d'administració (nou, buscar, editar, eliminar)• Préstecs bibliogràfics dels socis, reserves, compte i historial• Inscripcions bibliogràfiques i llistat del carretó de les estanteries
 <div>Catalogació</div>	Utilitza aquesta pestanya per administrar els teus registres bibliogràfics. <ul style="list-style-type: none">• Administració bibliogràfica (nou, buscar, editar, eliminar)
 <div>Administrar</div>	Utilitza aquesta pestanya per administrar bibliotecaris i registres administratius. <ul style="list-style-type: none">• Administració personal (nou, editar, contrasenya, eliminar)• Propietats generals de la biblioteca• Llista de les col·leccions de la biblioteca• Llista del tipus de material de la biblioteca• Editor de temes de la biblioteca
 <div>Informes</div>	Utilitza aquesta pestanya per veure els informes de la teva biblioteca. <ul style="list-style-type: none">• Informes.• Etiquetes.

Cadascun dels mòduls ofereix aquest contingut:

Préstec

Permet administrar els usuaris de la biblioteca, els documents prestats, les devolucions, les reserves, gestió de multes, etc.

Catalogació

Mòdul de gestió dels registres bibliogràfics i les seves còpies, inclou a més el cercador. La catalogació es realitza en format MARC.

Administració

Aquest mòdul ofereix la configuració i gestió del sistema, des de l'administració del personal que treballarà amb el sistema (noms d'usuaris, contrasenyes i autoritzacions), les col·leccions i els tipus de materials.

A més inclou un sistema per canviar el disseny gràfic de la interfície web, només nivell de colors.

Informes

Aquest mòdul es fa servir per crear informes, estadístiques, etiquetes i cartes, generades per la biblioteca i que serveixen per la reclamació de préstecs, etiquetes per l'enviament de les cartes, etiquetes pels prestatges, i d'altres informes i estadístiques d'ús de la biblioteca.

A continuació es detallen els continguts de cada mòdul.

Administració

Des d'aquest mòdul es configuren els paràmetres del programa. Les opcions que ofereixen són:

Administració de bibliotecaris

Gestiona el personal que treballa amb el programa, cada persona tindrà unes claus d'accés i pot estar autoritzat per fer unes determinades tasques. Les tasques que es poden autoritzar són:

Préstec

Usuaris de la biblioteca

Catalogació

Administració

Informes

Openbiblio

Data d'avui: 10.09.2007
Horari de la Biblioteca: M-F 8am-9pm, Sa noon-5pm, Su 1-5pm
Tlf. biblioteca: 111-222-3333

Pàgina inicial | **Circulació** | **Catalogació** | **Administrador** | **Informes**

Sortida
[Resum de l'administrador](#)
» Administració de bibliotecaris
[Propietats de la biblioteca](#)
[Member Types](#)
[Member Fields](#)
[Tipus de material](#)
[Col·leccions](#)
[Checkout Privs](#)
[Skins](#)
[Ajuda](#)

Afegir un nou bibliotecari:

Cognoms:	<input type="text"/>
Nom:	<input type="text"/>
Nick de Login:	<input type="text"/>
Contrasenya:	<input type="password"/>
Re-escriu la contrasenya:	<input type="password"/>
Autorització:	☐ Circulació ☐ Actualitzar membre ☐ Catàlegar ☐ Administrador ☐ Informes
<input type="button" value="Enviar"/> <input type="button" value="Cancel·la"/>	

[OPAC](#) | [Ajuda](#)

Powered by OpenBiblio version 0.6.0 database version 0.6.0
Copyright © 2002-2005 Dave Stevens
under the [GNU General Public License](#)

Configuració de la biblioteca

Des de aquí es configuren els paràmetres del programa amb les dades de la biblioteca i el servidor on està instal·lat el programa. Les dades que es demanen són

Informació per la capçalera de la interfície web del programa:

Nom de la biblioteca
Ruta on trobar el logotipus de la biblioteca
Horaris
Telèfon

Informació pel peu de plana de la interfície web del programa:

Adreça web de la biblioteca
Adreça web de l'OPAC (si són diferents)

Altres detalls de la configuració:

Durada de la sessió oberta sense treballar
Núm. de resultats de la cerca que s'ensenyen per pantalla
Periodicitat (per mesos) en que es canviarà la llista de les novetats del catàleg
Bloquejar usuaris que tinguin multes

Sortida

[Resum de l'administrador](#)
[Administració de bibliotecaris](#)
» [Propietats de la biblioteca](#)
[Member Types](#)
[Member Fields](#)
[Tipus de material](#)
[Col·leccions](#)
[Checkout Privs](#)
[Skins](#)
[Ajuda](#)

Editar les propietats de la biblioteca:

Nom de la biblioteca:	Openbiblio
URL de l'imatge de la biblioteca:	../images/sampleLogo.png
Només mostrar l'imatge a la capçalera:	☐
Horari de la biblioteca:	M-F 8am-9pm, Sa noon-5pm, Su 1-5pm
Telèfon de la biblioteca:	111-222-3333
URL de la biblioteca:	
OPAC URL:	../opac/index.php
Duració de la sessió:	20 minuts
Buscar Resultats:	10 articles per pàgina
Purgar l'historial bibliogràfic al cap de:	6 mesos
Bloquejar els préstecs quan hi hagi pendent una multa:	☒
Max. hold length:	14 days
Idioma:	Català
HTML Charset:	iso-8859-1
Atributs de longitud dels tags HTML:	
<input type="button" value="Actualitzar"/>	

Tipus de material

Des d'aquesta opció es permet establir la tipologia documental del fons de la biblioteca (llibre, CD, mapa, etc.). Les dades per a cada tipus de material són:

- Tipologia
- Núm. de documents que es poden treure en préstec, per tipus d'usuari (adult o juvenil)
- Icona que identifiqui el tipus de material

Sortida

[Resum de l'administrador](#)
[Administració de bibliotecaris](#)
[Propietats de la biblioteca](#)
[Member Types](#)
[Member Fields](#)
» [Tipus de material](#)
[Col·leccions](#)
[Checkout Privs](#)
[Skins](#)
[Ajuda](#)

[Afegir un nou tipus de material](#)

Tipus de material:

*Acció			Descripció	Nom de l'imatge	Comptador Bibliogràfic
editar	eliminar	MARC Fields	audio tapes	 tape.gif	0
editar	eliminar	MARC Fields	book	 book.gif	12
editar	eliminar	MARC Fields	cd audio	 cd.gif	0
editar	eliminar	MARC Fields	cd computer	 cd.gif	0
editar	eliminar	MARC Fields	dvd computer	 shim.gif	0
editar	eliminar	MARC Fields	equipment	 case.gif	0
editar	eliminar	MARC Fields	magazines	 mag.gif	2
editar	eliminar	MARC Fields	maps	 map.gif	0
editar	eliminar	MARC Fields	video/dvd	 camera.gif	0

*Nota: La acció d'eliminar només és accessible en els tipus de material que tenen el comptador bibliogràfic a zero. Si vols eliminar un tipus de material que no té el comptador bibliogràfic a zero primer necessitaràs canviar el tipus de material de les bibliografies per un altre tipus de material.

[OPAC](#) | [Ajuda](#)

Col·leccions

Són les diverses col·leccions de documents que hi ha a la biblioteca (música, còmics, contes, etc.). De cada col·lecció s'ha d'especificar la següent informació:

- Nom de la col·lecció
- Núm. total de dies que es pot tenir en préstec un d'aquests documents
- Preu de la multa per dia de retard en el retorn del préstec
- Núm. total de documents d'aquesta col·lecció, el calcula automàticament el sistema

Disseny

Són els diferents dissenys de la interfície web que el programa porta instal·lats per defecte, els canvis són bàsicament a nivell de color de fons, tipus i tamany de lletra.

Es poden crear de nous especificant el codi de color del fons i de les lletres, els pixels de les lletres, etc. També ajuda el poder copiar els existents per fer petits canvis i crear-ne de nous.

Catalogació

El mòdul de catalogació ofereix les següents opcions:

Cerca

Permet cercar els documents per codi de barres o pels camps títol, autor o matèria. Aquests camps de cerca es poden canviar modificant el codi font de la plantilla.

Cerca la paraula o paraules a qualsevol part del camp seleccionat, el truncament el fa al final de la paraula.

El resultat surt ordenat alfabèticament pel camp cercat però permet canviar el camp d'ordenació per qualsevol dels altres, concretament per autor o títol.

Nou material

La catalogació amb Openbiblio és en format MARC, es compon d'una sèrie d'etiquetes de descripció bàsica per a qualsevol tipus de document, però dóna la possibilitat d'afegir noves etiquetes MARC necessàries per a la descripció d'un determinat material.

Sortida Buscar bibliografia » Nova bibliografia Carregar dades Marc Ajuda	Camps marcats amb * són obligatoris.	
	Afegir nou Bibliografia:	
	* Tipus de Material:	audio tapes ▾
	* Col·lecció:	Adult Nonfiction ▾
	* Número de entrada:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	Mostrar en OPAC:	☒
	Camps USMarc:	
	* Title:	<input type="text"/>
	Remainder of title:	<input type="text"/>
	Statement of responsibility, etc.:	<input type="text"/>
	* Personal name:	<input type="text"/>
	Topical term or geographic name as entry element:	<input type="text"/>
	Topical term or geographic name as entry element 2:	<input type="text"/>
	Topical term or geographic name as entry element 3:	<input type="text"/>
	Topical term or geographic name as entry element 4:	<input type="text"/>
	Topical term or geographic name as entry element 5:	<input type="text"/>
	Edition statement:	<input type="text"/>
	LC control number:	<input type="text"/>
	International Standard Book Number:	<input type="text"/>
	Library of congress call number (Classification number):	<input type="text"/>
	Library of congress call number (Item number):	<input type="text"/>
	Dewey decimal classification number (Classification number):	<input type="text"/>

A continuació es descriuen alguns dels camps bàsics de descripció d'un document:

- Tipus de material, en funció de la tipologia establerta al mòdul d'administració.
- Col·lecció, en funció de les col·leccions establertes al mòdul d'administració.
- Núm. d'entrada, aquest camp està pensat per la signatura o la CDU, es poden posar fins a 3 núm. diferents.
- Mostrar en OPAC, permet marcar el camp per establir que sigui recuperable des de la cerca de l'OPAC, d'aquesta manera, el sistema permet reservar determinats registres sense una catalogació

definitiva.

- Autor, és un camp obligatori, per tant tots els registres han de tenir una entrada principal d'autor (entitat o persona).
- Matèries, permet entrar fins a 5, però permet la possibilitat d'afegir noves etiquetes MARC amb les matèries específiques que siguin necessàries.
- Classificació, són els núm. de control de classificació específics de la Library of Congress o de la Dewey, permet entrar fins a 5 núm.
- Disponibilitat, correspon a l'etiqueta d'USMARC 020 \$c referent a informació sobre el ISBN i la compra del document.

La resta de camps són el títol, subtítol, menció de responsabilitat, peu d'impremta, descripció física, material d'acompanyament, ISBN, etc.

Exemplars

Un cop catalogat un document s'han d'afegir els exemplars de que es disposa a la biblioteca. Des d'aquesta opció només cal afegir el codi de barres assignat a l'exemplar amb una petita descripció o signatura de localització del document.

Automàticament aquest exemplar queda en estat disponible per ser prestat.

Openbiblio

Data d'avui: 10.09.2007
Horari de la Biblioteca: M-F 8am-9pm, Sa noon-5pm, Su 1-5pm
Tlf. biblioteca: 111-222-3333

[Pàgina inicial](#) [Circulació](#) [Catalogació](#) [Administrador](#) [Informes](#)

Sortida
[Buscar bibliografia](#)
» [Info Biblio](#)
[Edició Basica](#)
[Editar MARC](#)
[Nova còpia](#)
[Sol·licitacions de reserves](#)
[Eliminar](#)
[Nou com](#)
[Nova bibliografia](#)
[Carregar dades](#)
[Marc](#)
[Ajuda](#)

Informació bibliogràfica:

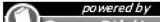
Tipus de material:	book
Col·lecció:	Adult Nonfiction
Nº de entrada:	356 Abe
Title:	Abecedario
Remainder of title:	
Personal name:	[anònim]
Statement of responsibility, etc.:	
Mostrar en OPAC:	si

[Afegir Nova Còpia](#)
Informació de la còpia bibliogràfica:

Funció	Codi de barres #	Descripció	Estat	Canvi d'estat	Data de devolució
editar eliminar	25141616		checked out	2007-05-27 18:56:09	2007-06-17

Informació bibliogràfica adicional:

No hi ha informació bibliogràfica adicional disponible.

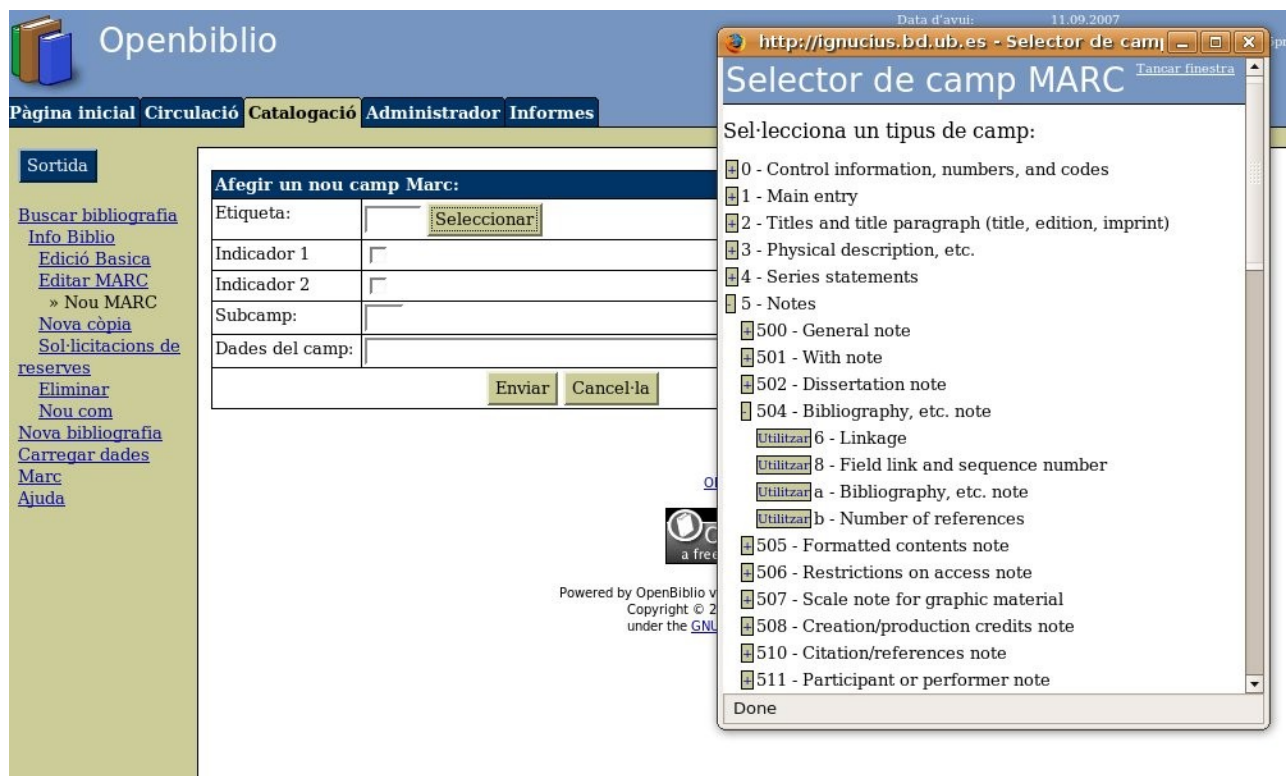
[OPAC](#) | [Ajuda](#)

Informació bibliogràfica

Un usuari de l'OPAC podrà visualitzar la fitxa completa del document cercat. Una persona que entra al sistema com a administrador o amb autorització de catalogació podrà editar el registre trobat en

format bàsic d'etiquetes o en format MARC on editar les etiquetes MARC i afegir-ne de noves, si és el cas.

Per afegir una nova etiqueta MARC s'ha d'especificar l'etiqueta els indicadors i el subcamp, a partir de la selecció des d'un índex d'etiquetes.

Des d'aquesta fitxa completa del registre, qualsevol usuari podrà veure la llista de reserves del document.

Per últim, una altra opció molt interessant com a catalogador és poder copiar el registre per tal de crear-ne un de nou amb determinats canvis.

Carregar dades MARC

Permet la importació de registres bibliogràfics en format USMARC, i establir per defecte la col·lecció, el tipus de material i si es mostren a l'OPAC de tots.

Préstec

Des d'aquest mòdul es gestiona els usuaris de la biblioteca, els préstecs, les devolucions, reserves i multes.

Cerca

Permet cercar usuaris de la biblioteca pel seu núm. de carnet o pel cognom.

Nou usuari

Al crear un nou usuari de la biblioteca és obligatori un núm. de carnet, al no ser automàtic es pot fer servir algun sistema de lectura de codi de barres. La resta d'informació sobre l'usuari són les dades personals com nom, cognom, adreça ciutat, província, telèfon, correu electrònic, etc.

A més, s'ha de diferenciar entre el tipus d'usuari, que per defecte el programa diferencia entre dos: adult o jovent. Aquesta classificació es pot modificar, des del codi font de la plantilla corresponent, per tal d'afegir la corresponent de la biblioteca, si és el cas.

Finalment, al tractar-se d'un programa pensat per biblioteques escolars, hi ha la possibilitat d'afegir informació del curs i el tutor que tingui assignat l'usuari/estudiant.

Devolucions

Permet gestionar les devolucions del material prestat, només cal entrar el codi de barres del document. Aquest material retornat passa a una llista de materials retornats i pendents de guardar al seu lloc (prestatgeria), és a dir, al carretó de retorns.

Un cop el material retornat s'ha guardat al seu lloc es pot seleccionar de la llista del carretó (els guardats o tots) per tal de que tornin a tenir al catàleg l'estat disponible i deixar la llista del carretó neta per la propera remesa de retorns.

Material reservat

Quan es fa la devolució del document que està reservat per un altre usuari, el sistema dona avís per tal de no deixar-ho al carretó dels retornats i avisar a l'usuari que el va reservar.

Informació dels usuaris

Un cop entrat un nou usuari, des de la fitxa completa de l'usuari es pot fer el préstec o la reserva del document que demana. A més, des d'aquesta fitxa tenim un recull estadístic del núm. de préstecs realitzats a l'usuari per tipus de material i els seu estat (retornat, en préstec, amb retard).

El personal administrador del sistema, amb autoritzacions per modificar usuaris, podrà canviar les dades, eliminar-lo i gestionar el compte de les multes pel retard en el retorn dels documents.

[Logout](#)

[Buscar soci](#)
» [Informació del soci](#)
[Editar informació](#)
[Eliminar](#)
[Compta](#)
[Historial de](#)
[prestacions](#)
[Nou soci](#)
[Devolucions](#)
[Ajuda](#)

Informació de socis:		Material	Contador	Limit	
Nom:	Baggins, Frodo			mbrViewStatColHdr4	mbrViewStatColHdr5
Adreça:	Hole 2, 1st Street The Shire, IA 12345	audio tapes	0	10	0
Nº de carnet:	103	book	0	20	1
Classificació:	adulto	cd audio	0	10	0
Telèfon:	C:111-222-3333	cd computer	0	5	0
Correu electrònic:	me@mydomain.name	equipment	0	3	0
		magazines	0	10	0
		maps	0	5	0
		video/dvd	0	5	0
		dvd computer	0	0	0

Codi de barres: [Buscar](#) [Prestat](#)

Prestat	Material	Codi de Barres	Títol	Autor	data de devolució	mbrViewOutHdr8	Dies atraçats
Actualment no hi ha cap bibliografia amb préstecs							

Codi de barres: [Buscar](#) [Establir reserva](#)

Funció	Prestada actualment	Material	Codi de barres	Títol	Autor	Estat	Data de devolució
No hi ha cap bibliografia reservada.							

Des del mòdul d'administració es pot configurar el cost de la multa de les col·leccions.

Informes

Aquest mòdul permet crear informes estadístics, etiquetes per al material i cartes per als usuaris. A continuació es detallen les característiques més importants.

Openbiblio

Data d'avui: 10.09.2007
 Horari de la Biblioteca: M-F 8am-9pm, Sa noon-5pm, Su 1-5pm
 Tlf. biblioteca: 111-222-3333

Pàgina inicial
 Circulació
 Catalogació
 Administrador
 Informes

Sortida

» **Report List**
[Help](#)

Llista d'informes

Escull un dels següents links per veure un informe.

- **Cataloging**
 - [Copy Search](#)
- **Circulation**
 - [Bibliografies més populars](#)
 - [Llistar les prestacions de la bibliografia](#)
 - [Llistat de mebres amb balança de devolucions](#)
 - [Llistat de socis amb articles pendents de devolució](#)
 - [Peticions retenides contenint l’informació de contacte del membre que ha efectuat la reserva](#)

[OPAC](#) | [Ajuda](#)

Powered by OpenBiblio version 0.6.0 database version 0.6.0
 Copyright © 2002-2005 Dave Stevens
 under the [GNU General Public License](#)

Informes

Ofereix la possibilitat d'extreure les següents estadístiques:

- Llista de documents pendents de devolució
- Llista de documents prestats
- Llista dels préstecs amb informació de contacte dels usuaris
- Llista d'usuaris amb documents pendents de devolució
- Els documents més populars

Cada informe ofereix diferents criteris de cerca però la cerca bàsica és per data, també es pot establir l'ordre d'aparició dels documents a la llista (ascendent o descendent).

Per últim, els informes es poden extreure en format HTML o format CVS per importar les dades a altres sistemes.

Etiquetes

Aquesta opció permet crear etiquetes per enganxar als documents. Al igual que als informes, permet establir diferents criteris de cerca amb dades dels documents, dades dels usuaris i dates. Es pot presentar ordenat de manera ascendent o descendent i determinar a partir de quina etiqueta es vol començar a imprimir.

El format de sortida de les etiquetes és PDF.

Conclusions

Es tracta d'un programa molt senzill per biblioteques petites, pensat per biblioteques escolars. És molt flexible en el que a catalogació es refereix, ja que dona la possibilitat d'afegir etiquetes noves que per defecte no estan a la fitxa estàndard. No permet el buidatge de revistes.

GNU GPL (General Public License) dona la possibilitat d'adaptar els sistema a les necessitats del centre, d'aquesta manera es poden modificar plantilles com la del cercador, la de catalogació, crear noves informes, etc.

Aquesta llicència ha fet que el sistema estigui traduït en diversos idiomes, entre els qual trobem el català i el castellà.